

KADININ GÜÇLENDİRİLMESİNİN YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ

Fatma ARPACI*

Öz

Araştırma, kadının güçlendirilmesinin yaşam doyumuna etkisini incelemek amacı ile planlanmıştır ve yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini Ankara’da yaşayan 18-64 yaş arası kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini gönüllülük esasına dayalı olarak, sağlıklı bilgi alınabileceği değerlendirilen ve olasılıklı olmayan kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılan 350 kadın oluşturmaktadır. Veri toplamada kadınların demografik özelliklerini içeren bilgi formu, Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Kadınların güçlendirilmesi ölçeğinin puan ortalaması 11.240 ± 2.324 , alt ölçeklerden kadınların bağımsız hareket edebilmesi ortalaması 6.894 ± 1.441 , aile baskısından kurtulma ortalaması 2.015 ± 0.584 ve ekonomik güvence ve katkı ortalaması 2.240 ± 1.689 ’dur. Yaşam doyumunu ölçeği puan ortalaması 20.860 ± 7.023 ’dür. Otomobil sahibi olma durumu, borçlu olma durumu, kadının eğitim durumu, kadının eşinin eğitim durumu, ailenin aylık ortalama gelir miktarı ve gelir-gider dengesi yaşam doyumunu üzerinde etkilidir. Kadınların güçlendirilmesi ile kadının eğitim durumu, evlilik süresi, ailenin aylık ortalama gelir miktarı ve gelir-gider dengesi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kadınların güçlendirilmesi ile yaşam doyumunu arasında zayıf, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır [$r(350) = 0.218$; $p < 0,01$]. Bu da kadınların güçlendirilmesi arttıkça, yaşam doyumunun arttığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, güçlendirme, yaşam doyumunu

THE EFFECT OF WOMEN'S EMPOWERMENT ON LIFE SATISFACTION

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the impact of women's empowerment on life satisfaction. The population of the study consisted of women between the ages of 18 and 64 living in Ankara. The sample of the study consisted of 350 women who were evaluated on a voluntary basis, considered to be able to obtain health information, and reached by convenience sampling. Information forms containing the demographic characteristics of women, the Women's Empowerment Scale, and the Life Satisfaction Scale were used to collect data. The mean score of the women's empowerment scale is 11.240 ± 2.324 ; the mean of women's ability to act independently from the sub-scales is 6.894 ± 1.441 ; the mean of getting rid of family pressure is 2.015 ± 0.584 , and the mean of economic security and contribution is 2.240 ± 1.689 . The mean score of the life satisfaction scale is $20,860 \pm 7.023$. Owning a car, being in debt, the education level of the woman, the education level of the spouse, the average monthly income of the family, and the income-expenditure balance are all factors that affect life satisfaction. There is a significant relationship between women's empowerment and their education level, the duration of the marriage, the average monthly income of the family, and the income-expenditure balance. There is a weak, positive, and significant relationship between women's empowerment and life satisfaction [$r(350) = 0.218$; $p < 0.01$]. This shows that as women's empowerment increases, so does their life satisfaction.

Keywords: Woman, empowerment, life satisfaction

GİRİŞ

Toplumların kalkınmasında bireylerin statülerinin yüksek olması önem arz etmektedir. Kadınların toplum içindeki yeri zaman içinde farklılıklar göstermiştir. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre; 2021 yılında, ülkemizde kadın nüfus 42 milyon 252 bin 172 kişi, erkek nüfus 42 milyon 428 bin 101 kişidir. Diğer bir ifadeyle; toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturmaktadır (TÜİK, 2022). Ülkemizde nüfusun yarısını oluşturan kadınların yasalarda eşitlik olmasına rağmen bugüne kadar çağdaş ve hak eşitliğine dayalı bir statü kazanamamasının en temel sebebi kadının toplumdaki algılanma biçimidir (Tuskan, 2012). Bu durum kadının güçlendirilmesi ile yakından ilişkilidir.

* Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara, arpacif@gazi.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6619-6358>

Kadınların erkeklere göre daha güçsüz daha değersiz görülmesi, ayrımcılığa yol açan geleneksel yaklaşımlar, kız çocuklarının eğitime bile ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Her alanda eşitsizliğe uğrayan kadınlar aile reisliği, malları yönetme, yürütme, iş kurma gibi konularda erkeklerle eşit değildir. Kadınlar ailede, kayıt dışı sektörlerde, geçici, gündelik, kötü koşullu, ücret karşılığı olmayan şekillerde çalıştırılmaktadır. Kadın anadır, doğurgandır. Ancak tarih boyunca da kadın bu üstün özelliğine rağmen horlanmış, ezilmiş, sömürülmüştür. Cinsel kimliğinin istismar edilmesiyle birlikte kadın her konuda ezilmiş ve sömürülmüştür. “Kadının yeri evidir anlayışı” nedeniyle kadın istihdamı engellenmekte ve kadın iş gücünün yarısından çoğu kayıt dışına itilmektedir. Kadınlar genellikle ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Karar organlarındaki kadın oranları çok düşüktür. Hamilelik, doğum, çocuk bakımı vb. durumlardan dolayı kadınların çalışma yaşamında üretim kaybına neden olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle kadınlar hizmet sektöründe ve kayıt dışı alanlarda çalıştırılmaktadır. Her 4 kadından 3’ü işsizdir. Ülkemizde kadın istihdam oranları düşük düzeydedir. Kadınlar toplumsal olarak desteklenmedikleri için güçsüz kaldıklarında annelik rollerini de gereği gibi yerine getiremezler. Kadınlar anneliğin yanı sıra evin idaresinden de sorumludurlar. Ev işleri görülmez işlerdendir ve maddi karşılığı yoktur. Ev kadınlarının sosyal güvencesi olmayıp, geçinmek için eşine bağımlı olması onu geri plana itmektedir (Tuskan, 2012).

Güç olgusunun anlamı üzerine inşa edilen güçlendirme yaklaşımı, bireyin içinde bulunduğu çevre ve yararlanacağı sistemler aracılığıyla kendisini ilgilendiren farklı olaylarla ilgili hem etkileşim kapasitesini arttırmak hem de yaşamını şekillendirmesine yardımcı olan iletişim kontrolünü sağlamak amacıyla kurgulanmış bir modeldir. Bu bağlamda yaklaşımın kilit noktasını oluşturan güçsüz, güç ve güçlendirme kavramları üzerinden konuya girmekte yarar vardır. Güçsüz; bedensel, ruhsal ve toplumsal yetersizliklerden ötürü toplumda yaşaması, ayakta kalabilmesi için yardım ve desteği gereksinir durumda olan kimsedir. Güç, bireylerin bir şeyi bağımsız olarak yapabilmesi veya başkaları üzerinde kontrol ve etkilemeye olanak sağlayan kaynaklara sahip olmaktır. Güçlendirme ise sözcük olarak güç kökünden gelmektedir. “Bireylerin yaşam koşullarını geliştirmek için bireyler harekete geçirilebilir” düşüncesinden hareketle kişisel güç, kişiler arası güç ya da politik gücü artırma sürecidir. Güçlendirme kuram ve uygulamasının, toplum organizasyon yöntemleri, yetişkin eğitimi teknikleri, feminist kuram ve politik psikolojide kökleri vardır (Yıldırım, 2014; Erbay, 2019).

Güçlendirme, bireyin kendi kaynaklarını kontrol etme gücü kazanmasını ifade eden sosyal, duygusal, ekonomi, politika ve eğitim gibi pek çok alanla ilişkili çok boyutlu bir süreçtir. Genel olarak kadınların güçlendirilmesi gereken alanlar; aile baskısından kurtularak kamusal yaşama, çalışma yaşamına ve siyasi yaşama katılma, ekonomik özgürlüklerini kazanma, eğitim ve sağlık alanlarında erkekler ile eşit fırsatlardan yararlanma şeklinde ifade edilebilir. Kadının sosyal çevresindeki yaratıcı yolları keşfetmesi, yaşamı hakkında karar verebilmesi ve kendi seçimlerini yapabilmesi; güçlendirmeyi amaçlayan çalışmaların ortak noktasıdır (Uçan, 2017).

Kadınların toplumda daha etkili rol almaları için güçlendirilmeleri önemli bir olgudur. Eğitimin kadınlar açısından güçlendirici yönü her türlü eğitim programında var olan içeriklerin değişmesi ve cinsiyetçi bilgi tabanıyla kadın görünmezliğinin ortadan kaldırılmasıyla yakından ilişkilidir. Özellikle toplumda dezavantajlı konumda olan kadınların, yetkinleşerek kendi toplumsal konumunu iyileştirmek için mücadele edebilecek bilince ve yeterliğe ulaşmasına yönelik bir eğitsel ortamın düzenlenmesi gerekmektedir. Bunun için toplumsal cinsiyet eşitliğini dikkate alan yetişkin eğitimi programları, kadınların güçlendirilmesinde sunduğu fırsatlar bakımından önemli ve anlamlı bir yerde durmaktadır (Yakar, 2020).

Eğitim yoluyla güçlendirmenin merkezinde, iktidar karşısında güçlenmek için özgüven kazanmayı, kendini ifade etmeyi, öğrenme merakı uyandırmayı, kendi sorunlarının farkına varıp, çözer duruma gelmeyi, toplumsal bir güç geliştirmeyi ve toplumsal yaşamın özneleri olmayı hedefleyen uygulamalar yer almaktadır. Bunun kadınlar için anlamı, toplumdaki birçok eşitsizliği görme farkındalığında olmak ve ikinciliklerini üreten yollara nasıl katkıda bulduklarını görmelerini sağlamaktır. Ayrıca kendi bedenleri ve doğurganlıkları üzerindeki denetimlerini artırmak, toprak ve mülk gibi kaynakları kontrol etme becerileri geliştirmek, aile içindeki sorumluluklarını azaltmak veya paylaşmak, kadın grupları ve

inisiyatifleri yaratmak ve güçlendirmektir. Bu ise, sadece kadınların değil, erkeklerin de seçimlerini ve yaşamlarını değiştirecek yeni bir perspektif kazanmayı gerektirmektedir (Yakar, 2020).

Kadının güçlendirilmesi günümüzde, sadece cinsiyet eşitliğini sağlamada değil, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyüme, hatta barış ve güvenliğin elde edilmesinde de temel araçlardan biri olarak kabul edilmektedir. Buna paralel olarak, kadının güçlendirilmesi konusunun siyasi, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla, uzmanların, siyasetçilerin ve karar alıcıların gündeminde sıklıkla yer bulması bizi şaşırtmamalıdır (Zihnioğlu, 2013).

"Yaşam doyumunu" kavramı ilk kez 1961 yılında Neugarten tarafından ortaya atılmıştır ve daha sonra pek çok araştırmacıya yol göstermiştir. Yaşam doyumunu tanımlamak için önce "doyum" kavramının açıklanması uygun olacaktır. Doyum, beklentilerin, gereksinimlerin, istek ve dileklerin karşılanmasıdır. "Yaşam doyumunu" ise, bir insanın beklentileriyle (ne istediği), elinde olanların (neye sahip olduğu) karşılaştırılması ile elde edilen durum ya da sonuçtur. Yaşam doyumunu, bireyin beklentilerinin, gerçek durumla kıyaslanmasıyla ortaya çıkan sonucu gösterir. Yaşam doyumunu, genel olarak bireyin tüm yaşamını ve bu yaşamın çok çeşitli boyutlarını içerir. Yaşam doyumunu denildiğinde, belirli bir duruma ilişkin doyum değil, genel olarak tüm yaşantılardaki doyum anlaşılır. Mutluluk, moral vb. gibi değişik açılardan iyi olma halini ifade eder. Çoğu zaman mutluluk olarak da tanımlanan yaşam doyumunu, çağlar boyunca insanlığın ilgi odağı olmuş konulardan biridir. Felsefeciler mutluluğu, insan eylemlerinin en yüksek ve tek motivasyon kaynağı olarak görmüşlerdir. Buna karşın, psikologlar, mutsuzluk üzerinde çok fazla durup, mutluluğu hep ihmal etmişlerdir. Son 15 yılda davranış bilimcileri, bu hatalarını düzelterek, mutluluk hakkında hem uygulamalı hem de kuramsal çalışmalar yapmışlardır (Özer ve Karabulut, 2003).

Aynı zamanda bireyin öznel iyi oluşunun bileşenlerinden biri olarak tanımlanan yaşam doyumunun öznel iyi oluşun bilişsel ögesini oluşturduğu ifade edilmektedir (Diener, 1984). Pozitif psikoloji kavramlarından biri olan öznel iyi oluş, bireyin kendi yaşamına ilişkin değerlendirmesini, mutluluğu, memnuniyeti ve yaşam doyumunu içermektedir (Diener, Suh, Lucas ve Smith, 1999). Yaşam doyumunu yüksek olan birey genel olarak yaşamına ilişkin olumlu değerlendirmeleri olan ve kendisini genellikle mutlu hisseden birey olarak tanımlanmaktadır (Diener ve Myers, 1997).

Kadınların güçlendirilmesinin öznel iyi oluş ve mutluluk üzerindeki etkisi göz önüne alındığında güçlendirmenin genel anlamda kadını mutlu edeceği ifade edilebilir. Öznel iyi oluş düzeyinin ve dolayısıyla yaşam doyumunu düzeyinin yüksek olması ekonomik faktörlerin yanı sıra sosyal ilişkilerden, kararlara katılmadan, bağımsız hareket edebilmekten, yapılan işten ve elde edilen gelirden alınan doyuma bağlıdır. Bu araştırmada, kadınların güçlendirilmesinin yaşam doyumuyla ilişkili olması beklenmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma, kadının güçlendirilmesinin yaşam doyumuna etkisini incelemek amacı ile planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırma Evreni ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Ankara'da yaşayan 18-64 yaş arası kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi gönüllülük esasına dayalı olarak, sağlıklı bilgi alınabileceği değerlendirilen ve olasılıklı olmayan kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılan 350 kadın oluşturmıştır. Araştırma verileri anket formu aracılığı ile elde edilmiştir. Anket formlarının uygulanması Nisan-Haziran 2022 tarihleri arasında araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma için Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan 13.09.2022 tarih ve 15 sayılı toplantısında 2022-1039 araştırma kod no ile (E-77082166-604.01.02-461421) oy birliği ile kabul edilen onay alınmıştır ve katılımcılardan Bilgilendirilmiş Onay Formu doldurmaları istenmiştir.

Veri Toplamada Kullanılan Formlar

Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm araştırmacı tarafından hazırlanan ve kadınların demografik özelliklerini içeren bilgi formudur. İkinci bölüm, Hashemi, Schuler, ve Riley (1996) ile Schuler, Hashemi, ve Riley (1997) tarafından geliştirilen "Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği", üçüncü

bölüm ise Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985:72) tarafından geliştirilen “Yaşam Doyumu Ölçeği”dir.

Bilgi formu; Araştırmacı tarafından oluşturulan kadınların demografik özelliklerini içeren bilgi formu yaş, eğitim durumu, medeni durumu, evli ise evlilik süresi, kadının eşinin yaşı, kadının eşinin eğitim durumu, çocuk sahibi olma durumu, ailenin aylık ortalama gelir miktarı, kadının gelir getiren bir işte çalışma durumu, gelir-gider dengesi, konut durumu, otomobil sahibi olma durumu ve borçlu olma durumu gibi bağımsız değişkenleri içermektedir.

Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği: Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği (KGÖ), Kadınların Bağımsız Hareket Edebilmesi Alt Ölçeği (KBHE), Aile Baskısından Kurtulma Alt Ölçeği (ABK) ile Ekonomik Güvence ve Katkı Alt Ölçeği (EGK) olmak üzere üç alt ölçekten ve toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, 1996 ve 1997 yıllarında gelişmekte olan ülkelerde kadınların gündelik yaşam deneyimlerinden yola çıkarak güçlendirilmeleri gereken alanları tespit etmeyi amaçlayan çeşitli araştırmalarda kullanılmıştır (Hashemi, Schuler, & Riley, 1996; Schuler, Hashemi, & Riley, 1997). Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, mikro kredi kullanan kadınların yaşamında değişim gözlenen alanlardan yola çıkılmıştır. Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2014 yılında Uçan ve arkadaşları tarafından yürütülen bilimsel araştırma projesi 3 kapsamında yapılmıştır (Uçan ve ark., 2015; Uçan, 2017). Ölçeğin bütünü için Cronbach’s alpha değeri 0.663’dür (Baydur ve Uçan, 2016). Bu çalışmada Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği’nin Cronbach’s alpha değeri 0.380 bulunmuştur.

Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği (KGÖ), yalnızca kadınların yanıtlayabileceği şekilde yapılandırılmıştır. KGÖ’nun alt boyutları şu şekildedir:

“Kadınların Bağımsız Hareket Edebilmesi Alt Ölçeği” (KBHE) Kadının kamusal yaşamda belirli alanlara gidebilme özgürlüğünü sorgulamaktadır. Ölçek maddeleri “Evet-Hayır” şeklinde cevaplanmaktadır. Maddeler, verilen olumlu yanıtlara 1 ve olumsuz yanıtlara 0 puan atanarak, toplamda 0-8 aralığında değer üretmektedir. Artan puan “kadının yeterince bağımsız hareket edebildiği” şeklinde yorumlanmaktadır. Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği’nin Kadının Bağımsız Hareket Edebilmesi alt boyutunun Cronbach’s alpha değeri 0.710’dur (Baydur ve Uçan, 2016). Bu çalışmada Kadınların Bağımsız Hareket Edebilmesi Alt Ölçeği’nin Cronbach’s alpha değeri 0.680 bulunmuştur.

“Aile Baskısından Kurtulma Alt Ölçeği” (ABK): Kadının sosyal yaşamı üzerinde eş ya da aile fertlerinden kaynaklanan baskıyı sorgulayan bu alt boyut 4 maddeden oluşmaktadır. Bir önceki boyuttaki gibi puanlanan ABK 0-4 arasında değer üretmekte, artan puan azalan aile baskısını göstermektedir. Ölçeğin Aile Baskısından Kurtulma alt boyutunun Cronbach’s alpha değeri 0.568’dir (Baydur ve Uçan, 2016). Bu çalışmada Aile Baskısından Kurtulma Alt Ölçeği’nin Cronbach’s alpha değeri -0.044 bulunmuştur.

“Ekonomik Güvence ve Katkı Alt Ölçeği” (EGK): Kadının ekonomik özgürlük derecesini, gelir ve varlık sahibi olma durumunu sorgulayarak güçlendirme gereksinimini betimleyen bu boyut 5 maddeden oluşmaktadır. İlk dört madde benzer şekilde “Evet-Hayır” yanıt seçeneklerinden oluşmakta ve ölçeğin diğer boyutlarındaki gibi puanlanmaktadır. Alt boyutun beşinci maddesi olan “Aile giderlerinizin ne kadarını kendi kazancınızla karşılıyorsunuz?” sorusu ise “Tümü”, “Çoğunluğu”, “Yarısı”, “Çok azı” ya da “Hiç” seçenekleri ile değerlendirilmektedir. “Çok azı” ve “Hiç” 0 puan, diğer seçenekler ise 1,2 ve 3 puan şeklinde ölçeklendirilmektedir. 2 puan ve üzerindeki puanlar kadının güçlendirilmesi adına olumlu, altında kalan puanlar aksi yönde yorumlanmaktadır. Üçüncü boyut olan Ekonomik Güvence ve Ekonomik Katkı alt ölçek boyutu Cronbach’s alpha değeri 0.491’dir (Baydur ve Uçan, 2016). Bu çalışmada Ekonomik Güvence ve Katkı Alt Ölçeği’nin Cronbach’s alpha değeri 0.267 bulunmuştur.

Yaşam Doyumu Ölçeği; Bireylerin yaşam doyumunu belirlemek amacıyla Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985:72) tarafından geliştirilen ve beş maddeden oluşan “Yaşam Doyumu Ölçeği” kullanılmıştır. Likert türünde olan ölçek “kesinlikle katılmıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum”

arasında değişmekte, 1-7 puanla değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek puan 5-35 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan, yaşam doyumunun yüksekliğini ifade etmektedir. Ölçekle ilgili ilk çalışma Köker (1991) tarafından gerçekleştirilmiş ve ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.85 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Yaşam Doyumu Ölçeği'nin Cronbach's alpha değeri 0.879 bulunmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), hipotez testleri olarak ANOVA ve t testi, değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkilerini belirlemede Pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında 0.05 ve 0.01 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Çalışmada öncelikle örneklem yeterliliği ve ölçeklerin geçerlilik katsayıları (Cronbach's Alpha) hesaplanmış; örneklemin yeterli ve ölçeklerin güvenilir olduğu gözlenmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Kadınlara ilişkin demografik özellikler

Araştırma kapsamına alınan kadınların yaklaşık olarak yarısı (%47.7) 25 yaşında ya da daha genç yaşadadır. Kadınların %61.4'ü yüksekokul/üniversite mezunu ve %6.6'sı lisansüstü eğitim mezunudur. Kadınların %46.3'ü evli olup, evli kadınların %27.8'inin evlilik süresi 10 yıl ya da daha kısa süre, %7.4'ünün ise 26 yıl ya da daha uzun süredir. Kadınların %22.2'sinin eşi 31- 40 yaş grubunda ve %38.3'ünün eşi 41-50 yaş grubundadır. Kadınların %38.9'unun eşi yüksekokul/üniversite mezunu ve %10.5'i de lisansüstü eğitim mezunudur. Çocuk sahibi olan kadınlar %43.7 oranındadır. Kadınların %33.1'inin ailesinin aylık ortalama gelir miktarı 5000 TL ya da daha az, %41.7'sinin ailesinin aylık ortalama gelir miktarı 5001 -10000 TL ve %25.2'sinin ailesinin aylık ortalama gelir miktarı 10001 TL ya da daha fazladır. Gelir getiren bir işte çalışan kadınların oranı %39.1'dir. Gelir-gider dengesine göre kadınların %37.5'i gelirinin giderinden az olduğunu, %50.3'ü gelirinin giderine denk olduğunu ve %14.0'ü gelirinin giderinden fazla olduğunu ifade etmiştir. Kadınların %65.1'i ev sahibi olduğunu, %48.0'i otomobil sahibi olduğunu, %53.1'i de borçlu olduğunu ifade etmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Kadınlara ilişkin demografik özellikler (n=350)

Değişken	Sayı	%	
Yaş	≤ 25	167	47.7
	26 – 35	60	17.2
	36-45	59	16.8
	46 ≤	64	18.3
Eğitim durumu	İlkokul ve daha az	35	10.0
	Orta dereceli okul	77	22.0
	Yüksekokul/Üniv.	215	61.4
	Lisansüstü eğitim	23	6.6
Medeni durumu	Evli	162	46.3
	Bekar	173	49.4
	Boşanmış	12	3.4
	Eşi ölmüş	3	0.9
Evlilik süresi (yıl) (n=162)	≤ 10	45	27.8
	11 – 15	42	25.9
	16-25	63	38.9
	26 ≤	12	7.4
Kadının eşinin yaşı	≤ 30	24	14.8
	31 – 40	36	22.2
	41 - 50	62	38.3
	51 ≤	40	24.7
Kadının eşinin eğitim durumu	İlkokul ve daha az	23	14.2
	Orta dereceli okul	59	36.4

	Yükseköğretim/Üniv. Lisansüstü eğitim	63 17	38.9 10.5
Çocuk sahibi olma durumu	Var Yok	153 197	43.7 56.3
Ailenin aylık ortalama gelir miktarı (n=341)	≤ 5000 5001 – 10000 10001 ≤	113 142 86	33.1 41.7 25.2
Kadının gelir getiren bir işte çalışma durumu	Çalışıyor Çalışmıyor	137 213	39.1 60.9
Gelir-gider dengesi	Gelir giderden az Gelir gidere denk Gelir giderden fazla	125 176 49	35.7 50.3 14.0
Konut durumu	Ev sahibi Kiracı	228 122	65.1 34.9
Otomobil sahibi olma durumu	Var Yok	168 182	48.0 52.0
Borçlu olma durumu	Var Yok	186 164	53.1 46.9

Kadınların ölçek puanları

Kadınların güçlendirilmesi ve yaşam doyumu düzeylerini belirlemek için iki farklı ölçek kullanılmıştır. Kadınların Güçlendirilmesi ölçeğinden (KGÖ) alınabilecek en düşük puan 4, en yüksek puan 17'dir. Ölçeğin aritmetik ortalaması 11.240±2.324 olarak hesaplanmıştır. Kadınların bağımsız hareket edebilmesi (KBHE) alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 8'dir. Ölçeğin hesaplanan aritmetik ortalaması 6.894±1.441'dir. Aile baskısından kurtulma (ABK) alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 1, en yüksek puan 5'dir. Ölçeğin hesaplanan aritmetik ortalaması 2.015±0.584'dür. Ekonomik güvence ve katkı (EGK) alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 1, en yüksek puan 5'dir. Ölçeğin hesaplanan aritmetik ortalaması 2.240±1.689 olarak belirlenmiştir. Yaşam doyumu ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan 35'dir. Ölçeğin hesaplanan aritmetik ortalaması 20.860±7.023'dür.

Tablo 2. Kadınların güçlendirilmesi ve yaşam doyumu alt ölçeklerinin puan aralığı, ortalama ve standart sapma değerleri (n=350)

Bağımsız değişken	Puan aralığı (Min-max)	Aritmetik ortalama	St.sapma
Kadınların Güçlendirilmesi	4-17	11.240	2.324
KBHE	0-8	6.894	1.441
ABK	1-5	2.015	0.584
EGK	0-7	2.240	1.689
Yaşam doyumu	5-35	20.860	7.023

Kadınların demografik özellikleri ve ölçek puanları arasındaki ilişki

Bağımsız değişkenlerin kadınların güçlendirilmesinin yaşam doyumu üzerindeki etkisi ayrı ayrı incelenmiş ve ölçek puanları ile demografik özellikler arasındaki ilişki Tablo 3 ve Tablo 4'te ele alınmıştır.

Yaşam doyumu; Yapılan t testinde yaşam doyumu üzerinde medeni durumun, çocuk sahibi olma durumunun, kadının gelir getiren bir işte çalışma durumunun ve konut durumunun etkili olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Otomobil sahibi olma durumu ($t= 2.729$ $p<0.01$) ve borçlu olma durumu ($t=-2.755$, $p<0.01$) yaşam doyumu üzerinde etkilidir. Otomobil sahibi olan kadınların ($x=11.47$) ve borcu olmayan kadınların ($x=21.92$) yaşam doyumunun daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 3).

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre kadının yaşının, evlilik süresinin ve kadının eşinin yaşının yaşam doyumu üzerinde etkili olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Kadının eğitim durumu ($F=5.963$, $p<0.01$), kadının eşinin eğitim durumu ($F=3.648$, $p<0.05$), ailenin aylık ortalama gelir miktarı ($F=14.719$, $p<0.01$) ve gelir-gider dengesi ($F=22.645$, $p<0.01$) yaşam doyumu üzerinde etkilidir.

Kadının eğitim düzeyi ve kadının eşinin eğitim düzeyi yükseldikçe, ailenin aylık ortalama gelir miktarı yükseldikçe yaşam doyumunun arttığı görülmektedir ($p<0.01$). Gelirin giderden fazla olması da yaşam doyumunun artmasında etkili olmaktadır ($p<0.01$) (Tablo 4).

Kadınların güçlendirilmesi; Yapılan t testinde kadınların güçlendirilmesi üzerinde medeni durumun, çocuk sahibi olma durumunun konut durumunun, otomobil sahibi olma durumunun ve borçlu olma durumunun etkili olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Kadının gelir getiren bir işte çalışma durumunun ($t=4.558$ $p<0.01$) kadınların güçlendirilmesi üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Kadınların bağımsız hareket edebilmesi alt ölçeğinde ($t=5.152$ $p<0.01$) ve ekonomik güvence ve katkı alt ölçeğinde ($t=2.566$ $p<0.05$) medeni duruma göre anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadınların bağımsız hareket edebilmesi çocuk sahibi olmayan kadınlarda daha fazla ($t=-5.598$ $p<0.01$), aile baskısından kurtulma ($t=3.143$ $p<0.01$) ise çocuk sahibi kadınlarda daha yüksektir. Ekonomik güvence ve katkı hem gelir getiren bir işte çalışan kadınlarda ($t=5.110$ $p<0.01$) hem de konut sahibi olanlarda ($t=2.020$ $p<0.05$) yüksektir. Otomobil sahibi olanlarda kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($t=2.146$ $p<0.05$) ve ekonomik güvence ve katkı ($t=-2.165$ $p<0.005$) daha fazladır (Tablo 3).

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre kadının yaşının, kadının eşinin yaşının ve kadının eşinin eğitim durumunun kadınların güçlendirilmesi üzerinde etkili olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Kadının yaşı ile kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=5.558$, $p<0.01$) ve aile baskısından kurtulma ($F=2.717$, $p<0.05$) alt ölçekleri arasında ilişki saptanmıştır. Kadının eşinin eğitim durumu kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=16.301$, $p<0.01$) ve aile baskısından kurtulma ($F=3.065$, $p<0.05$) alt ölçekleri üzerinde etkilidir. Kadının eğitim durumu ($F=4.842$, $p<0.01$), evlilik süresi ($F=2.827$, $p<0.05$), ailenin aylık ortalama gelir miktarı ($F=12.992$, $p<0.01$) ve gelir-gider dengesi ($F=5.144$, $p<0.01$) kadınların güçlendirilmesi üzerinde etkilidir. Kadının eğitim durumu ile alt boyutlar arasındaki ilişki anlamlıdır ($p<0.01$). Kadının eğitim düzeyi yükseldikçe kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=28.821$, $p<0.01$), aile baskısından kurtulma ($F=6.783$, $p<0.01$) ve ekonomik güvence ve katkı ($F=15.090$, $p<0.01$) artmaktadır. Evlilik süresi ile kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=4.076$, $p<0.01$) ve ekonomik güvence ve katkı ($F=2.827$, $p<0.05$) alt ölçeğinde ilişki saptanmıştır. Ailenin aylık ortalama gelir miktarı arttıkça kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=4.523$, $p<0.05$), aile baskısından kurtulma ($F=5.203$, $p<0.01$) ve ekonomik güvence ve katkı ($F=12.992$, $p<0.01$) artmaktadır. Gelir-gider dengesine göre gelir giderden daha çok oldukça kadınların bağımsız hareket edebilmesi ($F=4.860$, $p<0.01$) artmaktadır (Tablo 4).

Tablo 3. Demografik özelliklere göre kadınların güçlendirilmesi ve yaşam doyumu ölçekleri t testi sonuçları

Değişken		Kadınların Güçlendirilmesi		Yaşam doyumu	
		t	p	t	P
Medeni durumu	Evli	-0.870	0.385	1.957	0.051
	Evli değil				
Çocuk sahibi olma durumu	Var	-1.286	0.199	1.112	0.267
	Yok				
Kadının gelir getiren bir işte çalışma durumu	Çalışıyor	4.558	0.000**	0.548	0.584
	Çalışmıyor				
Konut durumu	Ev sahibi	0.854	0.065	1.583	0.114
	Kiracı				
Otomobil sahibi olma durumu	Var	1.832	0.068	2.729	0.007**
	Yok				
Borçlu olma durumu	Var	-0.029	0.977	-2.755	0.006**
	Yok				

** $p<0.01$

Tablo 4. Demografik özelliklere göre kadınların güçlendirilmesi ve yaşam doyumu ölçekleri ANOVA sonuçları

Değişken		Kadınların Güçlendirilmesi		Yaşam doyumu	
		F	p	F	p
Yaş	≤ 25	2.234	0.873	1.377	0.249
	26 – 35				
	36-45				
	46 ≤				
Eğitim durumu	İlkokul ve daha az	4.842	0.003**	5.963	0.000**
	Orta dereceli okul				
	Yüksekokul/Üniv.				
	Lisansüstü eğitim				
Evlilik süresi	≤ 10	2.827	0.040*	1.886	0.134
	11 – 15				
	16-25				
	26 ≤				
Kadının eşinin yaşı	≤ 30	0.920	0.433	1.848	0.141
	31 – 40				
	41 - 50				
	51 ≤				
Kadının eşinin eğitim durumu	İlkokul ve daha az	2.359	0.074	3.648	0.014*
	Orta dereceli okul				
	Yüksekokul/Üniv.				
	Lisansüstü eğitim				
Ailenin aylık ortalama gelir miktarı	≤ 5000	12.992	0.000**	14.719	0.000**
	5001 – 10000				
	10001 ≤				
Gelir-gider dengesi	Gelir giderden az	5.144	0.000**	22.645	0.000**
	Gelir gidere denk				
	Gelir giderden fazla				

*p<0.05

**p<0.01

Soylu ve Kabasakal (2016), çalışan evli kadınların yaşam doyumu düzeylerinin çalışmayan evli kadınların yaşam doyumu düzeylerinden daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca evli kadınların evlilik doyumu ve yaşam doyumu arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yenilmez (2017), Türkiye İstatistik Kurumu verilerini kullanarak ve ikili lojistik regresyon uygulayarak Türkiye’de kadın güçlendirilmesini cinsiyetçi açıdan incelemiştir. Araştırma sonuçları kadınların çalışma yaşamı içerisinde olmasının, kadın güçlendirilmesi için oldukça etkili olduğunu göstermektedir. Analizin bir diğer sonucu ise aynı işlerde çalışan kadınların güçlendirmesinin daha mümkün olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan çeşitli mesleki özellikler bazı güçlendirme göstergeleri ile bağlantılıdır. Uçan (2017), toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarını belirlemek amacıyla Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği ve medya kullanım tercih ve sıklıklarını tespit etmeyi amaçlayan soruları kadınlara yönelttiği çalışmada “Muhafazakar” ve “muhalif” başlıkları altında tasnif edilen medya kuruluşlarının ürünlerini tercih eden kadınlar arasında, ölçeğin her üç alt boyutunda da (Kadının Bağımsız Hareket Edebilmesi, Aile Baskısı ve Ekonomik Bağımsızlık ve Aile Ekonomisine Katkı) anlamlı düzeyde farklılık olduğunu belirlemiştir.

Yakar (2020) yetişkin eğitimi yolu ile kadınları güçlendirmeyi dikkat çektiği araştırmasında; kadınların ataerkil ve geleneksel aile yapılarına rağmen, aldıkları eğitimlerin onları bilişsel, psikolojik, ekonomik ve politik olarak tanımlanan boyutlarda güçlendirmekte başarılı olduğunu belirlemiştir. En az güçlenmenin yaşandığı boyutun politik güçlendirme olduğunu ifade etmiştir. Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2021 yılında yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz hisseden kadın oranı %35,5 olup, kadınların %48,1’i yaşadıkları çevrede kendilerini güvende

hissetti. Evde yalnız otururken kendilerini güvensiz hissedenden kadın oranı 2021 kadınlarda %9,1 olup, kadınların %78,1'i evde yalnız otururken kendilerini güvende hissetti (TÜİK, 2022). Bu bulgular kadınların güçlendirilmesi özellikle kadınların bağımsız hareket edebilmesi açısından önemlidir ve araştırma bulgularını desteklemektedir.

Yaşam doyumu ile kadınların güçlendirilmesi (toplam puan) ilişkisi Pearson korelasyon katsayısı ile incelendiğinde; kadınların güçlendirilmesi ile yaşam doyumu arasında zayıf, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(350)= 0.218$; $p<0,01$]. Buna göre kadınların güçlendirilmesi arttıkça, yaşam doyumunun arttığı söylenebilir.

Tablo 5. Kadınların yaşam doyumu ve güçlendirilme düzeylerine ilişkin korelasyon matrisi (r)

Bağımsız değişken	Kadınların Güçlendirilmesi (toplam puan)	Kadınların Bağımsız Hareket Edebilmesi	Aile Baskısından Kurtulma	Ekonomik Güvence ve Katkı
Yaşam doyumu	0.218**	0.213**	-0.110*	-0.156**

Kadınların bağımsız hareket edebilmesi ile yaşam doyumu arasında zayıf derecede, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir [$r(350)= 0.213$; $p<0,01$]. Kadınların bağımsız hareket edebilmesi arttıkça, yaşam doyumu artmaktadır. Aile baskısından kurtulma ile yaşam doyumu arasında [$r(350)= -0.110$; $p<0,05$] zayıf, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre aile baskısı arttıkça yaşam doyumu azalmaktadır. Benzer şekilde ekonomik güvence ve katkı ile yaşam doyumu arasında [$r(350)= -0.156$; $p<0,01$] zayıf, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ekonomik güvence ve katkı azaldıkça yaşam doyumu azalmaktadır (Tablo 5).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma kapsamına alınan kadınların güçlendirilmesinin yaşam doyumu üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Kadınların güçlendirilmesi arttıkça, yaşam doyumunun arttığı söylenebilir. Bir ülkenin gelişmesi, o ülke insanların nitelikli ve sürekli bir eğitim almalarına, bu eğitimlerle kazandıkları bilgi ve becerilerini ülkelerinin gelişmeleri için kullanmalarına bağlıdır. Bu noktada sürdürülebilir kalkınmanın öznesi konumunda olan ve ülke nüfusumuzun yarısını oluşturan kadınların güçlendirilmesinde, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının önlenmesi, kadınların ailede ve toplumda karar verici rolünün üzerinde durulması, kadınların istihdama katılımının artırılması, girişimciliğin desteklenmesi ve kadın yoksulluğu ile mücadele olduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

Kadının güçlendirilmesini, birçok kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütü farklı bağlamlarda ele almaktadır. Ulusal ve uluslararası ölçekte yürüyen bu çabaların yanı sıra, konunun ekonomik, sosyal, siyasi gibi değişik boyutları akademinin ve medyanın da ilgisini çekmekte, kadının güçlendirilmesi pek çok araştırma ve çalışmanın konusu olmaktadır. Bu ilgi, kadının güçlendirilmesi konusuna yaklaşımda farklılaşmayı ve 'güçlendirmenin' ne ifade ettiği, yani tanımı konusunda çoğulluğu beraberinde getirmektedir. Nihayetinde her grup, kendi çalışma alanının ihtiyaçları çerçevesinde ve öncelikleri doğrultusunda bir tanımla hareket etmektedir (Zihnioğlu, 2013).

Yenilmez (2017) kadınların güçlendirilmesi için yapılması gereken en önemli adımlardan bazılarının istihdam olanaklarını artırmak için sosyal ve yasal düzenlemeler yapmak olduğunu, ekonomik esnekliğini teşvik edecek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan politikaların sadece kâğıt üzerinde değil, fiili olarak da uygulanması gerekliliğini ifade etmektedir.

Kadınların, yaşam doyumunu artırmak için güçlendirilmeleri önemlidir. Bunun için güçlendirme programlarından yararlanılabilir. Çünkü güçlendirme programları, kadının bağımsızlığını ve kontrolünü artırmakta, kendi yaşamı ve geleceğiyle ilgili durumlarda karar verme ve sorun çözme becerilerini geliştirmekte, duygularını dile getirmesini kolaylaştırmakta, güvenliğini artırmaya yönelik davranış değişikliği oluşturmada ve ekonomik bağımsızlığını kazanmasına katkı sağlamaktadır. Bu programlarda, kendini anlama, duygularla baş etme, stres yönetiminde stratejiler geliştirme ve suçluluk, izolasyon ve umutsuzluk gibi olumsuz duyguların yönetimini sağlama gibi yöntemlerden de yararlanılmaktadır. Ayrıca, bu programların kadının içsel kaynaklarını tanımaya ve harekete

geçirmesine, sorununu çözümlmek için profesyonel bir yardım almasına da yardımcı olduğundan söz edilmektedir (Yılmaz ve Öz, 2019).

KAYNAKLAR

- Baydur H, ve Uçan, G. (2016). Kadınların Güçlendirilmesi Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması: Manisa Örneği. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 27(2): 7 - 28.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Diener, E.& Myers D.G. (1997). The science of happiness (cover story). *Futurist*, 31(5), 1–7.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: three decades of progress. *Psychological Buletin*, 125(2), 276-302.
- Erbay, E. (2019). Güç ve güçlendirme kavramları bağlamında sosyal hizmet uygulaması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19 (42) , 41-64 . DOI: 10.21560/spcd.vi.546674
- Hashemi, S. M., Schuler, S. R., & Riley, A. P. (1996). Rural credit programs and women's empowerment in Bangladesh. *World Development*, 24(4), 635-653.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Schuler, S. R., Hashemi, S. M., & Riley, A. P. (1997). The influence of women's changing roles and status in Bangladesh's fertility transition: Evidence from a study of credit programs and contraceptive use. *World Development*, 25(4), 563-575. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0305-750X\(96\)00119-2](http://dx.doi.org/10.1016/S0305-750X(96)00119-2)
- Soylu, Y. ve Kabasakal, Z. (2016). Evli kadınların yaşam doyumunun evlilik doyumunu ve çalışma durumu ile ilişkilerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5(4):215-221.
- Özer, M. ve Karabulut, Ö.Ö. (2003). Yaşlılarda Yaşam Doyumu. *Geriatrics*, 6 (2): 72-74.
- Tuskan, A.A. (2012). Toplumsal cinsiyet toplumda kadına biçilen roller ve çözümleri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. 99:445-449.
- TÜİK, (2022). İstatistiklerle Kadın, 2021. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni. Sayı: 45635.<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Kadin-2021-45635#:~:text=Adrese%20Dayal%C4%B1%20N%C3%BCfus%20Kay%C4%B1t%20Sistemi,428%20bin%20101%20ki%C5%9Fi%20oldu>. Erişim tarihi:08.08.2022.
- Uçan, G., Baydur, H., Şeker, D., Özpınar, S., Gerçeklioğlu, G., & Dinç, G. (2015). Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Kuruluşu (USAID) Tarafından Desteklenen “Değişim İçin İletişim: Sosyal ve Davranışsal Değişim İçin Yeni Yaklaşımlar”(C Change) Projesi Kapsamında Geliştirilen Toplumsal Cinsiyet Ölçeklerinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışmaları. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi.
- Uçan, G. (2017). Kadınların medya kullanım tercihleri ile toplumsal cinsiyet eşitliği tutumları arasındaki ilişki: Manisa kent merkezi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* (elektronik), 16(63), 1297 - 1319.
- Yakar, A. (2020). Yetişkin eğitimi ve kadınların güçlendirilmesi, *Yetişkin Eğitimi Dergisi*, 3(5): 132-176.
- Yalçın, M. (2021). Sosyal hizmet bakış açısıyla yoksul kadınları güçlendirme, *Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (UNIKA Toplum ve Bilim) Dergisi*, 1(1):1-11.
- Yenilmez, M.İ. (2017). Kadın güçlendirmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği'nin ölçülmesi: Türkiye Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 24 (2) , 485-503. DOI:10.18657/yonveek.335258

Yıldırım, B. (2014). Bir yaklaşımın anatomisi: Güçlendirme. Vedat Işıkhani (Ed.). *Sosyal Hizmet ve Mülakat Prof. Dr. Gönül Erkan'a Armağan* içinde. Ankara. Sosyal Hizmet Araştırma, Uygulama ve Geliştirme Derneği Ss. 183-190.

Yılmaz, E.B. ve Öz, F. (2019). Şiddete maruz kalan kadınlara yönelik güçlendirme programı ve hemşirelik, *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 16 (4): 338-34.

Zihnioglu, Ö. (2013). Kadının güçlendirilmesi ve eğitim. Küresel&Eğilimler&Serisi, Çalışma Kâğıdı No.1. T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Global Political Trends Center. Ss.1-7.

Extended Abstract

Although there is equality in the law, the major barrier preventing women—who make up half of the population in our nation—from achieving a modern status based on equality of rights is the way in which they are viewed in society. This is closely related to women's empowerment. Life satisfaction will rise as a result of empowering women to play a more significant part in society. Empowerment is a multidimensional process associated with such areas as social, emotional, economic, political, and educational, which expresses the individuals' gaining the power to control their own resources. In general, the areas where women should be empowered can be expressed as getting rid of family pressure and participating in public life, working life, and political life, gaining economic freedom, and benefiting from equal opportunities with men in the fields of education and health. Individuals with high life satisfaction are generally expressed as those who have positive evaluations about their lives and generally feel happy. Considering the effect of women's empowerment on subjective well-being and happiness, it can be thought that empowerment will make women happier as a result. This study was planned and conducted with the aim of examining the effect of women's empowerment on life satisfaction. The population of the study consisted of women between the ages of 18 and 64 living in Ankara. The sample of the study consisted of 350 women who were evaluated on a voluntary basis, considered to be able to obtain health information, and reached by convenience sampling. Information forms containing the demographic characteristics of women, the Women's Empowerment Scale, and the Life Satisfaction Scale were used to collect data. The Women's Empowerment Scale consists of three subscales and a total of 18 items: the Women's Empowerment Scale, the Women's Ability to Act Independently Subscale, the Freedom from Family Pressure Subscale, and the Economic Security and Contribution Subscale. The Turkish validity and reliability study of the scale was performed by Uçan et al. (2015). The first study on the life satisfaction scale was carried out by Köker (1991). Results show that the mean score of the women's empowerment scale is 11.240 ± 2.324 ; the mean of women's ability to act independently from the sub-scales is 6.894 ± 1.441 ; the mean of getting rid of family pressure is 2.015 ± 0.584 , and the mean of economic security and contribution is 2.240 ± 1.689 . The mean score of the life satisfaction scale is $20,860 \pm 7.023$. The t-test results showed that the education level of the woman, the education level of the woman's husband, the average monthly income of the family, and the income-expenditure balance were effective on life satisfaction. It is observed that life satisfaction increases as the education level of the woman increase, the education level of the woman's husband increases, and the average monthly income of the family increases ($p < 0.01$). The fact that income is more than the expenditure is also effective in increasing life satisfaction ($p < 0.01$). It is seen that the status of women working in an income-generating job has an impact on women's empowerment. There was a significant relationship according to marital status in the subscale of women's ability to act independently ($t = 5.152$ $p < 0.01$) and in the economic security and contribution subscale ($t = 2.566$ $p < 0.05$). The ability of women to act independently is higher in women without any children ($t = -5.598$ $p < 0.01$), and freedom from family pressure ($t = 3.143$ $p < 0.01$) is higher in women with children. Economic security and contribution are high in both women who work in an income-generating job ($t = 5.110$ $p < 0.01$) and those who own a home ($t = 2.020$ $p < 0.05$). According to the results of the ANOVA test, a relationship was found between the age of the woman and the subscales of women's ability to act independently and get rid of family pressure. The education level of the woman, the duration of the marriage, the average monthly income of the family, and the income-expenditure balance are effective in women's empowerment. The relationship between the education level of the woman and the sub-dimensions was significant ($p < 0.01$). As women's education level increases, women's ability to act independently ($F = 28.821$, $p < 0.01$), relief from family pressure

($F=6.783$, $p<0.01$), and economic security and contribution ($F=15.090$, $p<0.01$) increase. A relationship was found between the duration of the marriage and the ability of women to act independently and the subscale of economic security and contribution. As the average monthly income of the family increases, women's ability to act independently ($F=4.523$, $p<0.05$), relief from family pressure ($F=5.203$, $p<0.01$), and economic security and contribution ($F=12.992$, $p<0.01$) increase. According to the income-expenditure balance, as income is higher than expenditure, women's ability to act independently ($F=4.860$, $p<0.01$) increases. There is a significant relationship between the empowerment of women and the education level of women, the duration of the marriage, the average monthly income of the family, and the income-expenditure balance. There is a weak, positive and significant relationship between the empowerment of women and life satisfaction [$r(350)= 0.218$; $p<0.01$]. This shows that as women's empowerment increases, so does their life satisfaction. Many institutions, organizations, and non-governmental organizations address women's empowerment in different contexts. In addition to these efforts on a national and international scale, various aspects of the issue, such as economic, social, and political, attract the attention of the academy and the media. It is important for women to be empowered to increase their life satisfaction. Empowering programs can be used for this. Empowerment programs increase women's independence and control, improve their decision-making and problem-solving skills in situations related to their own lives and futures, facilitate expressing their feelings, create behavioral changes to increase their security, and contribute to their economic independence.